

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2014. február 22.

8. osztály

A tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra

I.

30 pont

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Az iskolát éppen tatarozták. Kívül is, belül is. Az osztályokban a plafont kitámasztották gerendákkal, melyeket hatalmas ácskapcsok fogtak össze. Kívül állványzatot építettek, az utca felől náddal beborítva.

Mint minden iskola előtt, itt is erős vaskorlát állt a járda szélén, hogy a tanítás után kiözönlő gyerekek ne rohanjanak át az úttesten.

A Nagyfiúk (a felső tagozatosok) nem rohantak, méltóságukon alulinak tartották. A Kisfiúk egy része sem rohant, legalábbis nem akart – őket a többiek sodorták. Ezek vagy jól nevelt vagy gyáva Kisfiúk voltak – vagy esetenként mind a kettő.

Most fél egy múlt öt perccel. Nemrég csöngettek, Kis-, illetve Nagyfiúkat ont a boltozatos, öreg nagykapu.

Az állványzat egyik durva tartóoszlopának támaszkodva áll egy Nagyfiú.

Ez a Nagyfiú igen rossz tanuló (kétszer is megbukott), és nagyon verekedős. Egyébként is van benne valami ijesztő – a fogai összevissza állnak, az arca folyton vörös. Ezenkívül az orra alatt hosszú forradás húzódik, és ott nem nő (az egyébként kunkorodó szőkésvörös) bajusz. A fején svájcsapka, lehúzva egészen a bal füléig. Szája sarkában cigaretta, néha kiveszi onnan, és a helyén kifújja a füstöt.

Éppen a III/B osztály nyomult kifelé a kapun. Futottak, bár egyik-másik a szíve szerint lépésben jött volna. Minket most csak egyikük érdekel. Az illető közepes magasságú Kisfiú, egyáltalán nem Kisfiúbb, mint a többiek, de kevésbé sem Kisfiú, mint azok. Persze azért különbözik is tőlük. (Hiszen a Kisfiúk különböznek egymástól.)

Lökték hátulról, kénytelen volt futni. A kapunál megbotlott, és a Nagyfiúra zuhant.

– Nem tudsz vigyázni, öcskös? – mondta az, és ellökte magától. Ám a kapun kibuggyanó újabb gyerekhullámról visszapatpanva a Kisfiú ismét a Nagyfiú karjai között találta magát.

– Hát löknek! – méltatlankodott.

– Akkora pofont kapsz, hogy leszárad a fejed! – sziszegte a Nagyfiú, és újra odébb taszította. De a Kisfiú megint csak visszapenderült a korláthoz.

– Nem hiszed, hogy szájon váglak? – ragadta meg a Nagyfiú a Kisfiú gallérját.

A Kisfiú hallgatott, majd felnézett rá.

– Hát üss! – mondta csendesen.

– Micsoda?

– Üss, ha akarsz.

A Nagyfiú meghökkent.

– Mi az, hogy üssek?

– Hát üssél, na!

A Nagyfiú még egyszer végigmérte a Kisfiút, vékony lábaira, keskeny vállára siklott a szeme. Megvakarta a fejét, és följebb tolta a sapkát.

– Te azt hiszed, hogy erősebb vagy nálam?

– Dehogyan hiszem!

– Hát akkor? – tette csípőre a kezét a Nagyfiú. Lehajolt, egészen közletről nézett a Kisfiú arcába.

– Ha meg akarsz verni, úgysem tudom megakadályozni! – mondta az.

A Nagyfiú csapdát sejtett.

(Vámos Miklós: Pofon)

1. Kik a fenti szöveg szereplői? Mutasd be őket legtöbb 10 mondatban! 10 pont
2. Értelmezd a szereplők megnevezésében a nagy kezdőbetűket! 6 pont
3. Milyen más válaszokat adhatott volna a Kisfiú a Nagyfiú fenyegetésére? Te a helyében mit mondtál, mit cselekedtél volna? 4 pont
4. Szerinted mi történt volna, ha a Kisfiú nyelvi, illetve fizikai erőszakkal, azaz agresszióval [1] vagy meneküléssel [2], megalázkodással [3] válaszol a kihívásra? Írd meg a történet befejezését legtöbb egy oldalnyi terjedelemben úgy, hogy a felsorolt lehetőségek egyikéből indulsz ki! 10 pont

II. 30 pont

Írd meg körülbelül másfél oldalnyi terjedelmű elbeszélő fogalmazásban azt a történetet, melynek a következő mondat képezi a bevezetését!

„Joel a párnája alá dugja az ébresztőórát, és gondolataiban visszatér a tengerre; ott áll a parancsnoki hídon, és meleg szél simogatja az arcát.”

(Henning Mankell: A csillagkutya)

III. 20 pont

---

1. Egészítsd ki az alábbi mondatokat az értelemnek megfelelően az adott összetett szóval vagy szó szerkezettel!

- kétemeletes, két emeletes

Ebben a mellékutcában mindössze ..... ház van.

A régi lakótelep csupa ..... házból áll.

- talpraesett, talpra esett

Pisti a nehéz helyzetben remekül helytáll, igazán ..... ember.

Az állványról leszédült egy ember, szerencséire .....

- földönfutó, földön futó

A ..... bogár fekete.

Ez egy szegény, hontalan, ... ember.

- küszbönálló, küszbön álló

A ..... események miatt alig van szabadidőm.

A ..... hírnök jó hírt hozott.

- hidegkonyha, hideg konyha

De ..... ez, mintha nem fűtöttek volna.

A ..... sokak szerint tönkreteszi a gyomrot.

10 pont

2. Fejezd ki a következő meghatározásokat olyan szóval, amelyben a száj főnév szerepel!

- a. Szeretni fogod az ételt.
- b. Mindene jó dolog.
- c. Éppen ezt akartam mondani.
- d. Csak beszél.
- e. Mindig beszél.

10 pont

Helyesírás: 10 pont

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont